

บทที่ 5

คณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

คณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์เป็นโรงเรียนนาฏศิลป์เอกชนแห่งหนึ่ง โดยมีหม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง เป็นเจ้าของ ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2505 ที่วังราชทัต ได้ดำเนินการเปิดเป็นโรงเรียนนาฏศิลป์เอกชนขึ้นในปี พ.ศ.2508 มีชื่อเป็นทางการว่า “โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์” นับเวลาดังแต่ก่อตั้งจนถึงปิดโรงเรียนในปี พ.ศ.2528 เป็นเวลา 17 ปี ที่ได้ทำคุณประโยชน์ในการอนุรักษ์และสืบทอดนาฏศิลป์ไทยของชาติ กาลเวลา 10 ปี ที่ล่วงเลยมาจนถึงปัจจุบันนี้สมควรที่จะได้บันทึกประวัติโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ไว้เป็นหลักฐานในหัวข้อต่อไปนี้

1. ประวัติโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

มูลเหตุในการเกิดโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

รายการจัดตั้งโรงเรียน

มูลเหตุในการปิดโรงเรียน

2. ประวัติบุคคลสำคัญ

ผู้ก่อตั้งโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

นักแสดงที่ควรรู้จัก

3. งานด้านนาฏศิลป์

การไหว้ครู บทประพันธ์

ชุดการแสดง เครื่องแต่งกาย

ผู้แสดงและนักดนตรี

การจัดแสดงนาฏศิลป์และการเผยแพร่

ประวัติโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ เป็นคณะนาฏศิลป์สมัครเล่นของกลุ่มผู้มีใจรักและสนใจในศิลปะการแสดงด้านนาฏศิลป์ไทย โดยเฉพาะผู้เป็นเจ้าของคณะ คือ หม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง ผู้มีความสามารถในการประพันธ์และมีฝีมือในการร่ายรำนาฏศิลป์จนเป็นที่

รู้จักกันอย่างแพร่หลายในวงการนาฏศิลป์ไทย ประกอบกับมีใจรักในศิลปะของชาติด้านนาฏศิลป์ จึงจัดตั้งโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ขึ้น ดังมีสาระสำคัญ ดังนี้

มูลเหตุในการเกิดโรงเรียน

รายการจัดตั้งโรงเรียน

1. ผู้ดำเนินงานโรงเรียน
2. ที่ปรึกษาด้านดนตรีและนาฏศิลป์
3. วัตถุประสงค์
4. การได้รับอนุมัติ
5. ชื่อโรงเรียน
6. ประเภทโรงเรียน
7. สถานที่ตั้ง
8. หลักสูตร
9. วันเวลาเปิดทำการสอน
10. การรับนักเรียนและการวัดผล
11. อัตราค่าธรรมเนียม

มูลเหตุในการปิดโรงเรียน

มูลเหตุในการเกิดโรงเรียน

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ของทอง ผู้เป็นเจ้าของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ (ม.ร.ว.อรฉัตร ของทอง, สัมภาษณ์ 3 ตุลาคม 2538) มีความสนใจนาฏศิลป์มาตั้งแต่ขณะศึกษาที่โรงเรียนราชินี ด้วยเมื่ออายุ 6 ขวบ ได้รับการฝึกซ้อมจากครูปิ่น ในการแสดงชุดระบำไก่ในงานวันประสูติเสด็จทวด คือ กรมหลวงทิพยรัตนกิริฎกุลินี และแสดงที่วังของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุไรรัตนศิริมาน ทั้งได้รำในงานกิจกรรมการแสดงของโรงเรียนบ่อยครั้งจนหม่อมเจ้าอัปป์ภัสราภา เทวกุล ซึ่งเป็นท่านป้าพิจารณาเห็นว่าชอบทางนาฏศิลป์อย่างจริงจัง จึงได้นำไปฝากเรียนกับท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนีย์ เป็นเวลา 2-3 ปี ระหว่างที่เรียนนั้นได้ออกงานแสดงนาฏศิลป์ของโรงเรียนราชินีเป็นประจำทุกปี ได้เคยแสดงเป็นท้าวศรีสุนทร พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง นางค่อม นางมณฑา และรำกริชหมู่ ต่อมาได้ไปเรียนนาฏศิลป์ไทยที่ห้อง 4 บางขุนพรหม กับสัมพันธ์ พันธุ์มณี และครูของนาฏศิลป์ไทยที่วิบางขุนพรหมอีกหลายท่าน เมื่อมาศึกษาต่อคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็แสดงเป็นประจำจนเป็นที่รู้

จัก คือชุดเถิดเทิงกลองยาวซึ่งแสดงมากกว่า 10 ครั้ง แสดงคู่กับอรพรรณ (พินทุโยธิน) สุวรรณรัตน์ ทุกครั้งและแสดงละครประจำปีในนามของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ เช่น ละครในเรื่องอิเหนา ตอนชมดวง เสภาเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ตอนพระไวยแตกทัพ ฯลฯ มีความสนใจทางนาฏศิลป์ จนทำให้ได้รับคัดเลือกเป็นประธานชมรมละครของคณะอักษรศาสตร์ ทั้งเป็นผู้หัตร์านาฏศิลป์ให้ แก่เด็กรุ่นน้องออกเผยแพร่ในงานของมหาวิทยาลัยหลายครั้ง

พ.ศ. 2505 ขณะศึกษาอยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ในระดับชั้นปีที่ 4 ได้หัตร์านาฏศิลป์ในตอนเย็นและในวันหยุดให้แก่ห้อง ๆ และเด็กที่บ้านซึ่งมีจำนวนมากจนมีความสามารถ และเมื่อมีงานการแสดงต่างๆ มาติดต่อจึงนำเด็กที่หัตร์านาฏศิลป์ออกไปแสดงจนเป็นที่รู้จัก และมีเหตุการณ์สำคัญ คือ ได้มีโอกาสแสดงถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่วังราชทัต หลังจากนั้นก็มีบรรดาผู้สนใจและญาติผู้ใหญ่มาฝากเด็กเรียนจึงคิดว่าน่าจะได้ทำการสอนอย่างจริงจัง จึงได้เริ่มก่อตั้งโรงเรียนขึ้น

รายการจัดตั้งโรงเรียน

การจัดตั้งโรงเรียนราชทัตศันนาฏศิลป์ (กองทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน : 2508) และหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ได้กล่าวถึง ดังนี้

1. ผู้ดำเนินงานโรงเรียน

1.1 เจ้าของและผู้ก่อตั้งโรงเรียนราชทัตศันนาฏศิลป์ หม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง

1.2 ครูใหญ่และครูสอนนาฏศิลป์ สำเนียง วิภาตะศิลป์น เกิด 15 กุมภาพันธ์ 2470 วุฒิสามัญนาฏศิลป์ 4 โรงเรียนนาฏศิลป์ กรมศิลปากร พ.ศ. 2486 บรรจุ 21 พฤศจิกายน 2508 เลขที่ใบอนุญาต 2255

1.3 ผู้อำนวยการ หม่อมเจ้ากาญจนาฉัตร สุขสวัสดิ์

1.4 ครูสอนนาฏศิลป์

1.4.1 ม.ร.ว. อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง วุฒิ อ.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2506 และวุฒิศู ม.พ. พ.ศ. 2508 มีความรู้และความสามารถสาขานาฏศิลป์ บรรจุ 21 มกราคม 2509 เลขที่ใบอนุญาต 62207

1.4.2 ยุกา ชนะกุลนานนท์ อรพรรณ (พินทุโยธิน) สุวรรณรัตน์ สุนา น้อยนิตย์ จารุณี สุขสนิท เป็นครูน้อย และครูที่จบจากโรงเรียนราชทัตศันนาฏศิลป์ ซึ่งเรียกว่านักเรียนรุ่นใหญ่ได้สมัครใจมาช่วยสอน ได้แก่ สุทิสสิ ธีระบุตร มณวิภา อุภิบาล เปรมฤดี สุรคุปต์ นภาพรรณ ไตรรัตน์ และหม่อมราชวงศ์ไชยฉัตร สุขสวัสดิ์

2. ที่ปรึกษาด้านดนตรีและนาฏศิลป์

2.1 ที่ปรึกษาประจำโรงเรียน

2.1.1 ด้านดนตรี

สุดจิตต์ (ศุริยประณีต) อนันตกุล (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2536
สาขาศิลปะการแสดง กิตติศิลป์)

2.1.2 ด้านการแสดงนาฏศิลป์

สุวรรณี ชลานุเคราะห์ (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2533 สาขาศิลปะ
การแสดง นาฏศิลป์-ละครรำ)

2.2 ที่ปรึกษาการแสดงพิเศษ

2.2.1 มนตรี ตราโมท (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. 2528 ปัจจุบันถึง
แก่กรรม)

2.2.2 ลมุล ยมะคุปต์ ผู้เชี่ยวชาญการสอนนาฏศิลป์ กรมศิลปกร
(ปัจจุบันถึงแก่กรรม)

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่ออนุรักษ์ศิลปะของชาติ ด้านนาฏศิลป์ไทย

3.2 เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักศิลปวัฒนธรรมไทย โดยเฉพาะวิชานาฏศิลป์

4. การได้รับอนุมัติ

การจัดตั้งโรงเรียนได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ เลขที่ใบอนุญาต
100/2508 เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ.2508

5. ชื่อโรงเรียน

การตั้งชื่อโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ได้
อธิบายถึงชื่อโรงเรียนว่า “เนื่องมาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จไปยังวังราชตัด
ในปี พ.ศ. 2507 และได้ทอดพระเนตรการแสดงนาฏศิลป์ของโรงเรียนในวันประสูติของพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเหมวดี* ครบ 72 พระชันษา จึงตั้งชื่อให้มีความหมายในเหตุการณ์ครั้ง
สำคัญนี้ว่า “ราชทัศน” ทั้งยังพ้องเสียงกับชื่อวังด้วย”

6. ประเภทโรงเรียน ตามมาตรา 20 (ศิลปศึกษา)

* เป็นพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และเจ้าจอมมารดาหม
ประสูติเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2435 สิ้นพระชนม์ในรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม
พ.ศ. 2515 พระชันษา 79 ปี

7. สถานที่ตั้ง

วังราชทัต เรือนไม้ชั้นเดียว เลขที่ 155/1 ซอยมหาดเล็กหลวง 1 ถนน
ราชดำริ ตำบลลุมพินี อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร และเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2516 ได้ย้าย
โรงเรียนไปอยู่ที่เลขที่ 58 สุขุมวิท 38 (ซอยสันติสุข) กรุงเทพมหานคร

8. หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ระดับ โรงเรียนเป็นผู้กำหนดหลักสูตรและเพลงที่ใช้ฝึก
หัด ดังนี้

8.1 ระดับชั้นต้น ได้แก่

แม่บทเล็ก

สีนวล

พ็อนเงี้ยว

ระบำไก่

รำเชิญพระขวัญ

8.2 ระดับชั้นกลาง ได้แก่

เพลงช้า-เพลงเร็ว

นฤ ฉายพราหมณ์

ระบำกฤดาภินิหาร

ระบำดาวดึงส์

ระบำเทพบรรเทิง

และพ็อนต่างๆ

8.3 ระดับชั้นสูง ได้แก่เพลงหน้าพาทย์ เช่น

เสมอ

ตระนิมิตร

ตระบองกัน

ละครเรื่องต่างๆ

9. วันเวลาเปิดทำการสอน

9.1 การสอนในเวลา ภาคเช้าวันอาทิตย์ แบ่งเป็น 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง

คือ

คาบที่ 1 เวลา 9.00-10.00 น. (ระดับชั้นต้น)

คาบที่ 2 เวลา 10.00-11.00 น. (ระดับชั้นกลาง)

คาบที่ 3 เวลา 11.00-12.00 น. (ระดับชั้นสูง)

การสอนในเวลา ภาคบ่ายวันอาทิตย์ เวลา 10.00-13.00 น. เพื่อฝึกซ้อมละครและการแสดงชุดต่างๆ

9.2 การสอนนอกเวลา

การฝึกซ้อมละครและการแสดงชุดต่างๆ ที่จะต้องนำไปแสดงยังงานต่างๆ ซึ่งจะนัดหมายให้ผู้มีหน้าที่มาในวันเสาร์และวันหยุดราชการ บางครั้งก็ใช้เวลาช่วงเย็นไปจนถึงค่ำบ้าง

วันหยุดนักขัตฤกษ์ เช่น วันคริสมาสต์ ขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ และงานฉลองครบรอบบริษัทฯ ห้างร้าน เป็นต้น จะจัดครูไปสอนให้แก่เจ้าหน้าที่และพนักงาน ซึ่งวันเวลาจะทำการนัดหมายล่วงหน้าก่อนที่จะไปสอน

การสอนพิเศษตัวต่อตัวให้แก่นักเรียนและญาติพี่น้องเพื่อนฝูงในโอกาสที่จะต้องไปศึกษาต่อต่างประเทศ

การสอนชาวต่างประเทศ มีชาวต่างประเทศเป็นกลุ่มหรือคณะ เช่น จีน ฝรั่งเศส

พูนพิศ อมาตยกุล ได้ส่งครูมาต่อทำราระบำสวัสดิรักษาเพื่อนำไปต่อทำรำและเผยแพร่การแสดงของชมรมนาฏศิลป์และดนตรีโรงพยาบาลรามารินทร์

10. การรับนักเรียนและการวัดผล

10.1 การรับนักเรียนจะทำการประชาสัมพันธ์โดยการบอกกล่าวกันต่อ ๆ โดยปากต่อปาก ผู้เรียนเกือบครึ่งหนึ่งจะเป็นบรรดาลูกหลานของเจ้าของโรงเรียนและเครือญาติทั้งลูกหลานครูผู้สอนด้วย ส่วนอีกครึ่งหนึ่งก็เป็นบุคคลภายนอกซึ่งต้องมีอายุอย่างต่ำ 5 ขวบ

10.2 การวัดผลก่อนเข้าเรียน ผู้เรียนมีพื้นฐานทางนาฏศิลป์แตกต่างกัน นักเรียนคนใดที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ก็จะจัดให้เรียนอยู่ในกลุ่มระดับชั้นต้น ส่วนผู้เรียนที่มีทักษะทางนาฏศิลป์มาแล้วครูจะทดสอบความสามารถ และจะกำหนดผู้เรียนแต่ละคนให้อยู่ในระดับชั้นที่เหมาะสม คือ ระดับชั้นกลางหรือชั้นสูง

10.3 การวัดผลหลังเรียน ด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อส่งเสริมวิชานาฏศิลป์ให้แก่ผู้สนใจมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนนำวิชานาฏศิลป์ไทยไปประกอบอาชีพ ฉะนั้น ผู้ที่ศึกษาจบหลักสูตรของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์จะสามารถรำชุดต่างๆ ได้และมีประสบการณ์ทางการแสดงละคร การเรียนไม่มีการวัดผลเพื่อรับรองคุณวุฒิโดยการมอบประกาศนียบัตร

11. อัตราค่าธรรมเนียมการเรียน

ค่าลงทะเบียนแรกเข้า 30 บาท

ค่าเล่าเรียนเดือนละ 50 บาท

ประมาณ พ.ศ.2519 ได้ปรับค่าเล่าเรียนเป็นเดือนละ 100 บาท

ค่าเล่าเรียนเหล่านี้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดหาอาหารการฝึกซ้อมและค่ารถให้แก่

ครูผู้สอน

มูลเหตุในการปิดโรงเรียน

โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2505 ดำเนินการสอนมาจนถึงปี พ.ศ. 2511 เป็นเวลาดำเนินการ 7 ปี และหยุดการเรียนการสอนชั่วคราวตั้งแต่ปี พ.ศ.2512-2518 เป็นเวลา 7 ปี เนื่องจากหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ผู้เป็นเจ้าของโรงเรียนป่วยและมีภาระต้องดูแลครอบครัว ทั้งต้องทำงานประจำที่บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด มีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้จัดการจ้างงานบุคคล ส่วนผู้ร่วมงานและครูผู้สอนก็สมัครเล่นต่างมีงานประจำและมีภาระหน้าที่เกี่ยวกับครอบครัวกันเป็นส่วนใหญ่ จึงขาดบุคลากรทั้งผู้บริหารงานและผู้สอน ครั้นเมื่อมีความพร้อมจึงได้เปิดทำการสอนอีกครั้งในปี พ.ศ. 2519-2528 เป็นเวลา 10 ปี และเลิกกิจการเพราะหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ได้ย้ายบ้านจึงทำให้ไม่สะดวกหลายประการ นับเวลารวมทั้งสิ้น 17 ปี ที่โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้ทำการสอน

หลังจากปิดโรงเรียนแล้วหากมีผู้มาติดต่อขอการแสดงในบางโอกาส หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ก็จะรวบรวมบรรดาครูและศิษย์ซึ่งเคยเป็นนักแสดงมาฝึกซ้อมและจัดแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่างๆ อยู่เสมอตราบจนทุกวันนี้

ประวัติบุคคลสำคัญ

บุคคลสำคัญที่ได้ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังความคิด การเสียสละเพื่อจรรโลงงานด้านนาฏศิลป์ให้พัฒนา มีความเจริญก้าวหน้า และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติสืบทอดมาตลอดจนได้เผยแพร่การแสดงนาฏศิลป์ ดังจะได้กล่าวถึงบุคคลสำคัญของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ดังนี้

1. ผู้ก่อตั้งโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ หม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์)

ชองทอง

2. นักแสดงที่ควรรู้จัก

- 2.1 อรพรรณ (พินธุโยธิน) สุวรรณรัตน์

2.2 สุมนา น้อยนิตย์

2.3 สุทัสสี (ธีรบุตร) สมุทรโคจร

ผู้ก่อตั้งโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง

ประวัติส่วนตัว (ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2540)

เกิด 30 เมษายน 2485

บิดา ม.จ.ประสมสวัสดิ์ สุขสวัสดิ์

มารดา ม.จ.กาญจนฉัตร (ฉัตรไชย) สุขสวัสดิ์

พี่น้อง

1. ม.ร.ว.อดิศรฉัตร สุขสวัสดิ์
2. ม.ร.ว.อรฉัตร (สุขสวัสดิ์) ชองทอง
3. ม.ร.ว.ประกายฉัตร สุขสวัสดิ์
4. ม.ร.ว.ไชยฉัตร สุขสวัสดิ์

สมรส เมื่อ 14 สิงหาคม 2513 กับนายประยอม ชองทอง
บุตร

1. ปรีช ชองทอง
2. ปรม ชองทอง
3. ปวร ชองทอง

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2493-2494 จบการศึกษาจากโรงเรียนราชวังไกลกังวลหัวหินชั้นประถมปีที่

4

พ.ศ. 2495-2501 จบการศึกษาโรงเรียนราชินี จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ
เตรียมอุดมศึกษาปีที่ 2

พ.ศ. 2502-2505 จบการศึกษาคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดนตรีไทย ได้รับการศึกษาจาก เทวประสิทธิ์ พาทยโกศล และสมาน

น้อยนิตย์ สามารถเล่นซอด้วงและระนาดทุ้มได้บ้างเล็กน้อย

นาฏศิลป์ได้รับการศึกษาจากคุณครูหลายท่าน เช่น

1. พ.ศ. 2491 ครูปิ่น จากโรงเรียนราชินี (บน)
2. พ.ศ. 2495-2501 ม.ล.เล็ก กุญชร และครูจรรยา จากโรงเรียนราชินี
3. พ.ศ. 2500 ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนีย์ โดยไปศึกษาที่บ้าน
4. พ.ศ. 2503 จากสัมพันธ์ พันธุ์มณี สมร ยมะคุปต์ และสุภาพพันธุ์มณี โดยไปศึกษาที่ไทยทีวีช่อง 4 บางขุนพรหม และโรงเรียนนาฏศิลป์สัมพันธ์
5. พ.ศ. 2503 จากสำเนียง วิภาตะศิลปิน โดยศึกษาที่โรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์
6. พ.ศ. 2504 จากลมุล ยมะคุปต์ โดยศึกษาที่บ้านและโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์
7. พ.ศ. 2522 จากสุวรรณณี ชลานุเคราะห์ โดยศึกษาที่โรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์
8. พ.ศ. 2529 จากจำเรียง พุทธประดับ โดยศึกษาที่บ้าน
9. ได้รับการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ ศิลปินและอาจารย์จากกรมศิลปากร อาทิเช่น
 - 9.1 เฉลย สุชะวานิช
 - 9.2 ศิริวัฒน์ ดิษยนันท์
 - 9.3 เรณู จินเจริญ
 - 9.4 ธงไชย โพธายารมย์
 - 9.5 อิงอร สัตบุษย์
 - 9.6 นพรัตน์ หวังในธรรม
 - 9.7 บุนนาค ทรรทรานนท์

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2505 เปิดสอนโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์
- พ.ศ. 2506-2507 สอนที่โรงเรียนปิยะวิทยา ธนบุรี 2 ปี
- พ.ศ. 2508 สอนที่โรงเรียนเกษมสิริอนุสรณ์ 3 เดือน
- พ.ศ. 2508 ฝึกซ้อมนาฏศิลป์ให้พนักงานบริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด
- พ.ศ. 2508-ปัจจุบัน ทำงานที่บริษัทเชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ระหว่างที่ทำงานได้เป็นผู้ฝึกซ้อมและจัดการแสดงนาฏศิลป์ในงานประจำปีของบริษัทฯ หลายครั้ง

พ.ศ. 2515-ปัจจุบัน เป็นกรรมการตัดสินประกวดอ่านทำนองเสนาะและแต่งคำ
ประพันธ์ของกรมศิลปากร

พ.ศ. 2529-ปัจจุบัน เป็นกรรมการตัดสินรางวัลโทรทัศน์ทองคำในกลุ่มความรู้ทั่ว
ไปและศิลปวัฒนธรรม

ผลงานนาฏศิลป์และผลงานการแสดงนาฏศิลป์

1. ผลงานการแสดงขณะเป็นนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2502 รำแม่บท ในงานน้องใหม่

พ.ศ. 2503 เป็นประธานชมรมละครชั้นปีที่ 2 จัดการแสดงชุดระบำพรีตัน
ในงานน้องใหม่ และแสดงเป็นพระไวยในละครเสภาเรื่อง ขุนช้าง-ขุนแผน ตอนพระไวยแตกทัพ
ในงานละครประจำปีที่หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2504 เป็นประธานชมรมละครของคณะอักษรศาสตร์ จัดและร่วมแสดง
กลองยาวในงานน้องใหม่ วันมหาจุฬาลงกรณ์ที่สวนอัมพร และทางสถานีโทรทัศน์ ระบาย
กลองยาวของชาวอักษรฯ นี้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ได้รับเชิญไปแสดงในสถานที่ต่างๆ อีก
หลายครั้ง

พ.ศ. 2505 จัดแสดงระบำอัสวลีลา งานน้องใหม่และแสดงเป็นสังคามาระดา
ในละครในเรื่องอิเหนา ตอนอิเหนาชมดวง

2. ฝึกซ้อมและกำกับการแสดงละครหลายเรื่อง เช่น มโนห์รา พญาผานอง พระ
ลอ ฯลฯ ในรายการระบำรำฟ้อนทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5

3. เผยแพร่การแสดง ได้นำนาฏศิลป์ไปเผยแพร่การแสดง ณ สังกัดศาลา
โรงละครแห่งชาติ สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม และสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เป็นต้น

4. แต่งบทประกอบการแสดงระบำต่างๆ เช่น

4.1 รำอาเศียรวาทในวโรกาสต่างๆ (มากกว่า 30 ชุด)

4.2 ระบำรัตนโกสินทร์

4.3 ระบำบุปผชาติ

4.4 ระบำแสงเทียน

4.5 ระบำพระแก้วเกล้า

4.6 ระบำสี่ภาคสยาม

4.7 ระบำสวนขวัญ

4.8 ระบำอักษรา

- 4.9 ฟ็อนคำหอม
- 4.10 ฎุ ขยายจามจู่รี
- 4.11 ฎุ ขยายราชทัสน์
- 4.12 รำอวยพรในโอกาสต่างๆ
- 4.13 รำไว้้อาลัยงานศพคุณครูลมูล ขมะคุปต์
- 5. ด้านบทละคร ได้ปรับปรุงบทละครเรื่องต่างๆ เช่น
 - 5.1 นำบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา มาปรับปรุงเป็นบทละคร

พันธาง

- 5.2 ละครในเรื่องอิเหนา ตอนชมสวนเมืองหมันทยา (ชมดง)
- 6. ออกแบบประดิษฐ์ทำรายการแสดงต่างๆ เช่น
 - 6.1 รำอาเศียรวาท
 - 6.2 ระบายแสงเทียน
 - 6.3 ระบายสีภาคสยาม
 - 6.4 ระบายสวนขวัญ
 - 6.5 ฟ็อนคำหอม
 - 6.6 รำอวยพร
 - 6.7 ละครเสภาเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน ตอนพลายงามจากแม่
- 7. ฝึกซ้อมการแสดงให้แก่สถาบันต่างๆ เช่น
 - 7.1 สมาคมนิสิตเก่าอักษรศาสตร์ จุฬาฯ
 - 7.2 สมาคมนิสิตเก่าจุฬาฯ
 - 7.3 สมาคมนักเรียนเก่าราชินี
 - 7.4 วิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
 - 7.5 โรงพยาบาลรามาริบัติ
 - 7.6 บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด
 - 7.7 บริษัทไฟฟ้าฟิลิปส์
 - 7.8 ธนาคารกรุงเทพฯ พณิชยการ จำกัด
 - 7.9 ธนาคารไทยพาณิชย์
 - 7.10 สมาคมซอนต้า
- 8. เป็นผู้แสดง
 - 8.1 แสดงเป็นอิเหนา สังคามาระดา ย่าหรีน และจรงกา ในการแสดง

ละครใน เรื่องอิเหนา

8.2 แสดงเป็น คาวี จันทร์สุดา ในการแสดงเรื่อง คาวี

8.3 แสดงเป็น พระสังข์ รจนา ในการแสดงละครนอก เรื่องสังข์ทอง

8.4 แสดงเป็น พระลอ นายแก้ว นายขวัญ ในการแสดงละครพื้นทาง

เรื่อง พระลอ

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง ปัจจุบันพักอยู่ที่ 160/14 หมู่บ้านปัญญา
ถนนพัฒนาการ กทม. 10250

นักแสดงที่ควรรู้จัก

นาฏศิลป์สมัครเล่นของโรงเรียนราชทัศนัญศิลป์ หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง
ได้แนะนำให้รู้จักและให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

อรพรรณ (พินธุโยธิน) สุวรรณรัตน์

อรพรรณ (พินธุโยธิน) สุวรรณรัตน์ (อรพรรณ สุวรรณรัตน์, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม
2540) ปัจจุบันอายุ 55 ปี อยู่บ้านเลขที่ 40 ซอย 26 เทศบาลนครเหนือ ประชาานิเวศน์ 1
ประชาชื่น กรุงเทพฯ 10900 ทำงานที่กรมไปรษณีย์โทรเลข พหลโยธิน 8 กรุงเทพฯ 10400
ตำแหน่งรองอธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข

เรียนนาฏศิลป์เมื่ออายุ 12 ปี ประมาณปี พ.ศ. 2498-2504 ครอบครัวย้ายถิ่นฐานให้ไป
เรียนกับสัมพันธ์ พันธุ์มณี ที่สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม รับการฝึกหัดเป็นตัวพระจาก
คุณครูหลายท่าน เช่น ลมุล ยมะคุปต์ บัวทอง ยุคล สังเวียน กุญชร สำเนียง วิชา
ตะศิลาปิน สุภาพ พันธุ์มณี สมร ยมะคุปต์ ประทีน พวงสำลี ทรงศรี เทวคุปต์ ได้รับ
คัดเลือกแสดงเป็นพระเจ้าราชาธิราช ในเรื่องราชาธิราช เป็นปู่เจ้าในเรื่องพระลอ เป็นพระ
พันวษาในเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน เป็นคนธรรมดาในเรื่องกาเกี เป็นสุเทษในเรื่องมัทนะพาธา และ
แสดงชุดต่างๆ เช่น รำอุบายพราหมณ์ รำกฤษ ระบายกฤดาภินิหาร ระบายดาวดั่งส์ และ
ระบำต่างๆ ในละครของหลวงวิจิตรวาทการ เป็นต้น

เมื่อเข้าศึกษาในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ. 2501-2504 ได้
แสดงเป็นอิเหนา สังคามาระตา พระพันวษา พระนลแปลง ปู่เจ้า หลวิชัย และรำชุดต่างๆ

เช่น รำเถิดเทิงกลองยาว รำถวายพระพร ภูษฉายามจูรี ระบายพระเกี่ยวแก้ว รำอาเศียรวาท สมโภชน์ 2 รัชกาล เป็นต้น และร่วมแสดงในนามนิสิตเก่าจุฬาฯ มาจนถึงปัจจุบันนี้

มีความสัมพันธ์กับราชทัณฑ์นาฏศิลป์ เนื่องจากเป็นนักแสดงรำคู่หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ของทอง มาตั้งแต่เรียนโรงเรียนราชินี เรียนนาฏศิลป์สัมพันธ์ และเรียนที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมกันก่อตั้งโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์และช่วยสอนพิเศษในโอกาสที่จัดแสดงละครของโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์

สุมนา น้อยนิตย์

สุมนา น้อยนิตย์ (สุมนา น้อยนิตย์, สัมภาษณ์, 17 มีนาคม 2540) ปัจจุบันอายุ 46 ปี อยู่ที่บ้านเลขที่ 9/24 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11120 ทำงานที่บริษัทนครนอินเตอร์กรุ๊ป จำกัด เจริญนคร บางลำภูล่าง อำเภอคลองสาน กรุงเทพมหานคร

การเรียนนาฏศิลป์เริ่มจากเมื่ออายุ 11 ปี ได้รับการฝึกหัดโขนของหลวงราชพงษ์ภักดี ซึ่งขณะนั้นอยู่ในความดูแลของหม่อมราชวงศ์หญิงกระแสร วชิรวงศ์ ได้รับการฝึกหัดดั่งกับ ลูกบุญธรรมจากทองเริ่ม มงคลนัญ เมื่ออายุ 15-16 ปี ได้รับคัดเลือกให้แสดงเป็นตัวพระลักษมณ์และต่อมาแสดงเป็นตัวพระรามมาตลอด เป็นโขนรุ่นสุดท้าย ได้รับการชักชวนไปทำงานที่ห้องอาหาร วิลล่า ฟลอร่า จึงได้รับการฝึกหัดระบำชุดต่างๆ จากทรงศรี เทวคุปต์ นฤมัย ไตรทองอยู่ และกันยา สัมพันธ์ เมื่อมาแสดงที่ห้องอาหารสุวรรณหงส์ได้รับการไว้วางใจให้เป็นผู้ช่วยประสิทธิ์ ปิ่นแก้ว ได้เข้าไปสอนนาฏศิลป์ให้แก่ชมรมนาฏศิลป์และดนตรีแก่นักศึกษาแพทย์และพยาบาล โรงพยาบาลรามาริบัติ มีผลงานการแสดงภาพนิ่งเรื่องประวัติศาสตร์แพทย์ไทย ซึ่งจัดที่โรงละครแห่งชาติ และระบำต่างๆ ที่แสดงในโอกาสพิเศษ เมื่อนำชมรมนาฏศิลป์และดนตรีโรงพยาบาลรามาริบัติ ร่วมชมรมนาฏศิลป์และดนตรีของโรงพยาบาลศิริราช จัดแสดงละครการกุศล ณ เวทีสวนอัมพร (ใหม่) เรื่องพ่อขุนผาเมือง บทละครของสมภพ จันทระประภา ครุณาฏศิลป์ทางฝ่ายศิริราชรับผิดชอบตัวละครผู้หญิงโดยมีเฉลย สุขะวณิช เป็นผู้ให้ท่าทาง ทางฝ่ายโรงพยาบาลรามาริบัติรับผิดชอบฝึกซ้อมตัวละครผู้ชาย จึงได้รับความรู้จาก ลมุล ยมะคุปต์ สมภพ จันทระประภา และศุภชัย สิทธิเลิศ ต่อมาได้ฝึกซ้อม อดิสัย โพธิยารมย์ ซึ่งแสดงเป็นพระเชียรราชา ในเรื่อง พระศรีสุริโยทัย การมีความสัมพันธ์กับโรงเรียนราชทัณฑ์นาฏศิลป์เนื่องจาก พูนพิศ อมาตยกุล แนะนำให้รู้จักหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ของทอง เพื่อต่อทำระบำสวัสดิรักษา จึงประทับใจในความเมตตาเป็นอย่างมากเพราะขณะที่ต่อทำรำใ้นั้นเพิ่งคลอดบุตรคนที่ 3 ด้วยความซาบซึ้งจึงขอเสนอตัวมาช่วยสอนนาฏศิลป์จึงได้รับการฝึกหัดระบำ ละคร จาก สุวรรณี

ชลาณุเคราะห์ และหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ของทอง ขณะที่อยู่โรงเรียนราชทัศนศึกษาได้แสดง ระบายชุดต่างๆ และแสดงละครพื้นทางเรื่องพญาผานองถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกแสดงเป็นขุนไส โดยมีสุวรรณีย์ ชลาณุเคราะห์ เป็นผู้ฝึกซ้อม ต่อมาแสดงเป็นค่ายวง จึงได้รับความรู้ด้านการแสดง จากจำเรียง พุทธประดับ

ลักษณะเด่น มีความชำนาญในการแสดงโขน การตีบท เก็บรายละเอียดท่ารำ บุคลิก การทรงตัวองอาจ ไม่รำเล่น ใฝ่รู้ เคารพกตัญญู อาจารย์และผู้มีพระคุณ

สุทิสี (ธีระบุตร) สมุทรโคจร

สุทิสี (ธีระบุตร) สมุทรโคจร (สุทิสี สมุทรโคจร, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2540) ปัจจุบันอายุ 43 ปี อยู่บ้านเลขที่ 795 สุขุมวิท 49/14 พระโขนง กรุงเทพฯ 10110 ทำงานที่ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

การเรียนนาฏศิลป์เริ่มจากอายุ 10 ขวบ ด้วยบิดาและมารดาที่มีความเห็นว่าลูกผู้หญิงควรมีความรู้ทางนาฏศิลป์ไทย จึงส่งไปเรียนที่โรงเรียนราชทัศนศึกษา เป็นนักเรียนรุ่นแรกรับการฝึกหัดเป็นตัวละครโดยมีสำเนียง วิชาตะลิตปี ยูพา ชนะกุลนนท์ และหม่อมราชวงศ์อรฉัตร ของทอง เป็นผู้สอน ระหว่างที่เรียนได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานวันประสูติของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเหมวดี ซึ่งจะมีการแสดงเป็นประจำแทบทุกปีและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จฯ ไปที่วังราชทัต และได้ทอดพระเนตรการแสดงนาฏศิลป์ของโรงเรียนในปี พ.ศ. 2507 นอกจากนี้มีผลงานการแสดงระบายชุดต่างๆ เช่น ระบายบุปผชาติ ในการแสดงละครเรื่องมัทนะพาธา ระบายกยูงในการแสดงละครเรื่องอิเหนา ระบายปลาในการแสดงเรื่องสังข์ทอง ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 5 เป็นมัคคุเทศก์ในการแสดงเรื่องพระลอ ที่โรงละครแห่งชาติ และได้แสดงระบายชุดต่างๆ แทบทุกชุดที่โรงเรียนจัดการแสดง เช่น ระบายสวนขวัญ ระบายสวัสดีรักษา เป็นต้น เมื่อศึกษาจบหลักสูตรได้รับคัดเลือกให้เป็นครูสอนนาฏศิลป์ประจำโรงเรียน เพราะเป็นศิษย์เก่าที่มีฝีมือทั้งมีใจรักนาฏศิลป์และเต็มใจที่สมัครสอนสมัครแสดงโดยไม่ได้คิดถึงค่าตอบแทน สามารถสอนได้ทุกระดับชั้น มีลักษณะเด่นคือ มีปฏิภาณไหวพริบรับทำรำได้เร็ว รำได้ทั้งตัวละครและตัวนาง เล่นได้หลายบทบาท เช่น พระเพื่อน-พระแพง นางรื่น-นางโรย และมัคคุเทศก์ เป็นต้น

เป็นนักเรียนและครูในช่วงการเรียนการสอน 7 ปีแรกของโรงเรียน คือในปี พ.ศ. 2505-2511 ต่อมาเมื่อโรงเรียนเปิดอีกครั้งในปี พ.ศ. 2519-2528 ได้เป็นครูสอนงานโรงเรียนเล็กกิจการ หลังจากปิดโรงเรียนแล้วเมื่อได้รับการติดต่อก็ไปร่วมแสดงอยู่เสมอจนถึงปัจจุบัน

ความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อ คือ หลังจากปี พ.ศ. 2528 ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อต่างประเทศที่ Illinois State University ได้แสดงความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ในงานต่างๆ เช่น Gala Night ซึ่งเป็นการแสดงของชาติต่างๆ จึงต้องแสดงศิลปะประจำชาติ ต่อมาได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้อำนวยการแสดง ได้ฝึกซ้อมให้เด็กนักเรียนได้แสดง Interviational Fair จัดในวัน สุดสัปดาห์ 2 วัน เป็นผู้ควบคุมทั้งหมดทั้งในด้านการแสดงนิทรรศการ ออกร้าน ขายอาหาร ตลอดจนงานเบื้องหลังของการแสดงนาฏศิลป์ และ Thai Cultural Night เป็นงานของสมาคมนักเรียนไทย ต้องจัดการแสดงหลายชุด เช่น ระบำเทพบรรเทิง รำกฤษ ศรีวิชัย มโนห์ราบุชาชัย นุชฉาย พรหมณ์ ระบำดอกบัว ระบำแสงเทียน ฟ้อนคำหอม ระบำดวงดอกไม้ และจัดนิทรรศการ ขายอาหาร เล่นดนตรีไทย ตีจิม เป่าขลุ่ย จนทำให้เป็นที่รู้จักแก่คนทั่วไป

งานด้านนาฏศิลป์

โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้นำนาฏศิลป์เผยแพร่และได้จัดการงานด้านนาฏศิลป์ โดยมี ม.ร.ว. อรรถธร ชองทอง อรพรรณ สุวรรณรัตน์ และคณะจัดการงานด้านนาฏศิลป์ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

การไหว้ครู

บทประพันธ์

ชุดการแสดง

เครื่องแต่งกาย

ผู้แสดงและนักดนตรี

การจัดแสดงนาฏศิลป์และการเผยแพร่นาฏศิลป์

การไหว้ครู

โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้จัดพิธีไหว้ครูแทบทุกปีในช่วงที่มีการเรียน การสอนระหว่าง พ.ศ. 2505-2511 โดยมีอาคม สายาคม เป็นผู้ประกอบพิธี และเมื่อมีการแสดงละครก็จะจัดไหว้ครูเพื่อเป็นสิริมงคลให้แก่ผู้แสดง ต่อมาในระยะหลังทางโรงเรียนได้นำนักเรียนไปร่วมพิธีไหว้ครูกับกองการสังคีต กรมศิลปากร

บทประพันธ์

หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ซองทอง ได้แต่งบทร้อยประกอบการแสดงชุดต่างๆ ให้แก่โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ไว้หลายชุดด้วยกัน เช่น รำอาเศียรวาทในวโรกาสต่างๆ ระบำรัตนโกสินทร์ ระบำบุปผชาติ ระบำแสงเทียน ระบำสี่ภาคสยาม ระบำสวนขวัญ ฟ้อนคำหอม ฤๅฉายราชทัศน์ รำอวยพรในโอกาสต่างๆ รำไว้อาลัย เป็นต้น ในด้านบทละครได้ปรับปรุงบทละครเรื่องต่างๆ เช่น การนำบทละครพูดคำฉันท์เรื่องมัทนะพาธา มาปรับปรุงเป็นบทละครพันทาง ละครในเรื่องอิเหนาตอนชมสวนเมืองหมันหย้า เป็นต้น

ระบำไก่ถวายพระพร

ร้องเพลงลาวเจ้าชู

มาจะกล่าวบทไป	ถึงศิษย์เก่าจู้ไรรัตน์สถาน
นาราชทัศน์นาฏศิลป์มาร่วมงาน	บำเรอองค์ทรงสราญพระทัยสบาย
วันประสูติท่านชายสี่* ปีระกา	หลานสรรหาระบำไก่มาถวาย
จับระบำรำฟ้อนทอดกรกราย	มานัดหมายถวายพระพรสุนทรเทอด

- ปี่พาทย์ทำเพลงรวิ -

ร้องเพลงลาวจ้อย

สร้อยแสงแดงพระพรายขนเขียวลาชระยับ	ปีกสลับเบญจรงค์เลื่อมลายของหงสบาท
(ขอบดาชาดพระพริ้งสังคัลหองอนพรายพรรณ	ชวนขันเสียงเอาใจเดียวหองนไชรวิสีลำพอง)
ร่วมฉลองครบเจ็ดรอบต่างนบอบท่านชาย	ขอถวายพระพรชัยด้วยดวงใจภักดี
(ให้ทรงมีพระชนมายุโชคอนันต์พระเกียรติก้อง	คนแซ่ช้องสรรเสริญทุกคณินนิจันรินทร์)

ระบำบุปผชาติ

- ปี่พาทย์ทำเพลง..... -

- ร้องเพลง... -

ระรื่นพื้นโพนมโสมสว่าง	พรavnน้ำค้างปรายโปรยโรยไพโรสันท์
ต้องกลีบแก้วแพรวผกานานาพันธุ์	จับแสงจันทร์เพียงเพชรเกร็ดประกาย
เย็นพระพายชายเขยร่าเพยพริ้ว	น้ำค้างปลิวหวิหวาดมิขาดสาย
ผกาไกวไหวห่อลือพระพาย	อาทิตย์ฉายเดือนดับลับนภา

ร้องเพลงลาวต่อนก

สุมาลย์ลมุลอรุณขึ้น	นำค้างคินละองวิบจับเวหา
ภุมรินบินว่อนวนมาลา	ระเริงร่ารับแรงแสงตะวัน

* พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจู้ไรรัตน์ศิริมาลย์

พื่อนคำหอม

ร้องเพลงลาวสมเด็จ

ขอให้ท่านที่มาจากผาสูก	นิราศภัยไกลทุกข์ทุกสิ่งสรรพ
(ช่ออินทนิลให้สดชื่นชีวิน	ดั่งเพลงบรรเลงเอย)
ชมแต่สิ่งขึ้นตาสาระพัน	เกษมสันต์ทุกทิวราตรีกาล
(ช่อมะลิช้อนชมระบำรำฟ้อน	ให้เบิกบานใจเอย)

ร้องเพลงลาวต่อนก

ต่างปลื้มใจปลื้มใจใครจะปาน	ต่างชื่นบานต่างชื่นบานเกษมศรี
เปรียบมาลีมาลีหอมรื่น	ชุ่มชื่นชุ่มชื่นเมื่อลมชาย
กลิ่นกำจายกำจายจรูงเฝ้า	จงสบถ้วนสบถ้วนมโนธรแลนา

ร้องเพลงลาวคำหอม

(ของเก่า)

ยามเมื่อลมพัดหวน	ลมก็อวลแต่กลิ่นมณฑาทอง
ไม้เอยไม้สุดสูง	อย่าสู้ป้องไผเอยบได้ต้อง
แต่ยีนนามดวงเอย	โอ้เจ้าดวงโอ้เจ้าดวงดอกโกมล
ผ่องผิวเพ็งผุดพัน	พุ่มในสวนดุสิตา
แข่งแจอยู่แต่่นภา	ฝูงกุมราชื่นชีวาเรียมเอย
โอ้ออกคิดถึงคิดถึงคณิ่งนอนวัน	นอนให้ไผฝันเห็นจันทร์แจ่มฟ้า
ทรงกลดสวสศโสภา	แสงทองส่องหล้าสุดปัญญาเรียมเอย

- ปี่พาทย์เพลงซุ่ม -

ชุดการแสดง

ชุดการแสดงอันเป็นผลงานสร้างสรรค์ของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ซึ่งได้รวบรวมดังจะได้ยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ชุดการแสดงของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์

การแสดงที่มีบทร้อง	การแสดงละครใน	การแสดงละครพันทาง
1. รำอาเศียรวาท	เรื่อง อิเหนา	เรื่อง มัทนะพาธา
2. ระเบ้ารัตนโกสินทร์	ตอนอิเหนาชมสวน	โดยปรับปรุงจาก
3. ระเบ้าบุปผชาติ	เมืองหมันหยา	บทละครพูดคำฉันท์
4. ระเบ้าแสงเทียน	(ชมดง)	ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
5. ระเบ้าสี่ภาคสยาม		
6. ระเบ้าสวนขวัญ		
7. ระเบ้าอักษรา		
8. ฟ้อนคำหอม		
9. ญู ฉายราชทัศน์		
10. รำสวัสดิรักษา		
11. รำอวยพร		

เครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายที่ใช้ประกอบการแสดงของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ในระยะแรก จะจัดการแสดงระบำ รำ ฟ้อน ชุดต่างๆ เช่นเดียวกับกรมศิลปากรเป็นส่วนใหญ่ จึงเช่าเครื่องแต่งกายจากบ้านนาครศิลป์ ถนนหลานหลวง ต่อมาได้สร้างสรรค์ระบำต่างๆ ขึ้นหลายชุด หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ซองทอง และคณะครูโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้คิดออกแบบและสร้างเครื่องแต่งกายขึ้น โดยมีสายสมร สีนุสนธิ์ จากกองการสังคีต กรมศิลปากร เป็นที่ปรึกษา ชุดที่ออกแบบมีอยู่ด้วยกันหลายชุด เช่น

1. รำสวัสดิรักษา ผู้แสดงเป็นตัวนาง 7 คน นุ่งโจงกระเบนห่มสไบใช้สีตามที่กำหนดไว้ในบทร้อง

2. ฟ้อนคำหอม รำคู่พระนาง จะแต่งตัวเหมือนการแสดงชุดฟ้อนแพน

3. ระบำรัตนโกสินทร์ ผู้แสดงเป็นตัวนาง 9 คน

คนที่ 1 การแต่งกายแบบอยุธยาตอนปลาย จะนุ่งผ้าจีบหน้านาง ห่มสไบ และห่มสไบกรองทองทับ แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 3

คนที่ 2 การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อแขนกระบอก ห่มผ้าสไบ แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 4

คนที่ 3 การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบน ห่มสไบ ผมหงดดอกกระตู่ แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ตอนต้น

คนที่ 4 การแต่งกายจะนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อแขนหมูแฮม มีแพรสพัก ผมหงดดอกกระตู่ แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ตอนปลาย

คนที่ 5 การแต่งกายนุ่งผ้าถุงสั้น เสื้อตัวยาวแขนงูด ผมหงดบ๊อบสั้นคาดมุก แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7

คนที่ 6-9 แต่งกายชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยจักรี ชุดไทยดุสิต และชุดไทยประยุกต์ แสดงถึงสมัยรัชกาลที่ 9

นอกจากเครื่องแต่งกายที่ได้ออกแบบและสร้างขึ้นดังกล่าวมาแล้วนี้ ยังมีชุดต่างๆ อีก เช่น ระเบียบาสงเทียช ระเบียบาสยาม ระเบียบาสวนขวัญ ระเบียบาบุษชาติ เป็นต้น ในระยะหลังการแต่งกายชุดขึ้นเครื่อง และการแต่งกายระเบียบาสชุดต่างๆ ที่เหมือนกรมศิลปากร จะเข้าเครื่องของ มาลี กวางทอง และ อุทัย ดันกำเนิด

ผู้แสดงและนักดนตรี

ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผู้แสดงว่าโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ มีนโยบายให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสแสดงผลงานทางนาฏศิลป์ เมื่อคัดเลือกผู้แสดงแล้วผู้แสดงที่ไม่มีบทบาทก็จะพยายามหาบทเสริม เช่น เป็นดอกไม้ ต้นไม้ สัตว์ นางกำนัล เสนา หรือให้มีบทเดินผ่านฉาก ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีประสบการณ์ด้านการแสดงนาฏศิลป์ ผู้แสดงจะเป็นนักเรียนของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ร่วมกับครูผู้สอน ลูกหลาน ญาติพี่น้อง ลูกศิษย์ เช่น

ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง

อรพรรณ สุวรรณรัตน์

ม.ร.ว.ไชยฉัตร สุขสวัสดิ์

วิภาวรรณ สุวรรณรัตน์

ม.ล.อุสุมา สุขสวัสดิ์

นภาพรรณ ไตรรัตน์

ปรม ชองทอง

ทวีสิน แสงโสมทรัพย์

สุนนา น้อยนิตย์	กรกช ประสานทอง
สุทิสสิ ธีรบุตร	จิตติมา ประสานทอง
เปรมฤดี สุรคุปต์	ข้าวจวัลย์ ทาวัน
มณวิภา จุภิบาล	มณิสภา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา
จารุณี สุขสนิท	วิลาสินี เสตะเวช
วีรวรรณ วังดาล	มยุรฉัตร ชมมณฑา
ศติยา ไทรางกูร	วิภากร เพิ่มพูล
สายชล พ่วงพรหม	นงรัตน์ บุญหลง
สุวักัญญา ลุศนันท์	คาริน ดวงรัตน์
มินิดา สุขสนิท	

นักดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงนี้ใช้วงปี่พาทย์ของคณะดุริยประณีต โดยมี
 สุกจิตต์ (ดุริยประณีต) อนันตกุล เป็นผู้ควบคุมวงดนตรี ในบางโอกาสถ้าจัดแสดงที่โรง
 ละครแห่งชาติ สังกัดศาลา จะใช้วงปี่พาทย์ของกรมศิลปากร

การจัดแสดงนาฏยศิลป์และการเผยแพร่นาฏยศิลป์

การจัดแสดงนาฏยศิลป์ของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง ได้ให้
 สัมภาษณ์ว่า “การจัดแสดงนั้นจะใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมง ในครั้งแรกจะนำด้วยระบำรำฟ้อน
 ส่วนในครั้งหลังจะแสดงละครรัตอนสั้นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับ ดังที่เคยจัดแสดงมา
 แล้ว” ดังนี้

1. นุชฉายราชทัศน
2. ระบำโบราณคดี ชุด ทวาราวดี
3. ระบำโบราณคดี ชุด ลพบุรี
4. ระบำโบราณคดี ชุด สุโขทัย
5. ระบำเทยมมาเลเชีย
6. ละครนอกเรื่องสังข์ทอง ตอนรจนาเสียงพวงมาลัย
7. แข่งสาละวัน
8. ละครพันทางเรื่องพระลอ ตอนตามไถ่ถึงเข้าห้องพระเพื่อนพระแพง

การเผยแพร่ทางศิลปะของโรงเรียนราชทัศนศึกษา ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง ให้
สัมภาษณ์ว่า “จะจัดการแสดงทุกปีเพื่อให้นักเรียนได้มีประสบการณ์สถานที่ต่างๆ ที่ได้เผยแพร่
มาแล้ว” ได้แก่

สังคีตศาลา	รายการดนตรีสำหรับประชาชน*
สถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 บางขุนพรหม	รายการพิเศษ
สถานีโทรทัศน์ ช่อง 5	รายการระบำรำฟ้อนและรายการพิเศษ
โรงละครแห่งชาติ	เนื่องในโอกาสพิเศษ
โรงเรียนราชินี	เนื่องในโอกาสพิเศษ
โรงแรมสยาม	เนื่องในโอกาสพิเศษ**

ชุดการแสดงที่น่าออกเผยแพร่ นั้น แบ่งออกเป็น

1. ระบำรำฟ้อน

1.1 ระบำรำฟ้อน ที่มีมาแต่เดิมของกรมศิลปากร เช่น ระบำไถ่ เชิญขวัญ
ฟ้อนเงี้ยว ชุมชุมเผ่าไทย กิณรีร่อน มโนห์ราบุชาลัย รำกริช และโบราณคดี เป็นต้น

1.2 ระบำรำฟ้อน ที่เป็นผลงานสร้างสรรค์ของโรงเรียนราชทัศนศึกษา
เช่น ฤๅษยราชทัศน ระบำบุปผชาติ รำสวัสดิรักษา ระบำสีภาคสยาม ระบำสวนขวัญ และ
ฟ้อนคำหอม

ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง ได้กล่าวถึงลักษณะเด่นของการแสดงที่นิยมจัดแสดงบ่อยครั้ง คือ
รำสวัสดิรักษา และฟ้อนคำหอม ซึ่งมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

* ประจำปีที่ 28 ครั้งที่ 20 การบอกกล่าวเรื่องอิเหนา ของชมรมนักกลอนในความ
ควบคุมของประยอม ชองทอง การแสดงระบำรำฟ้อน ชุดเชิญขวัญ รำฝัดข้าว และรำกริช
ในความควบคุมของ ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง จัดแสดงเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2523 เวลา
16.30 น.

** งานฉลองครบ 7 รอบ ของคุณแม่ประกอบ พิณฑุโยธิน มีการแสดงชุดกิณรีร่อน
ฟ้อนคำหอม และรำอวยพรลูกรักแม่ โดยอรพรรณ (พิณฑุโยธิน) สุวรรณรัตน์ และ ม.
ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2540 เวลา 12.00 น.

รำสวัสดิรักษา

การแสดงชุดสวัสดิรักษานี้มีต้นกำเนิดจากโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ซึ่งได้สร้างระบำชุดนี้ให้แก่ ส.ธ.ว.ท. (เป็นสมาคมธุรกิจแห่งหนึ่ง) ซึ่งมีความประสงค์จะให้จัดการแสดงรำสวัสดิรักษา คุณหญิงทองก้อน จันทวิมล จึงขอให้สลวย โรจนสโรช เป็นผู้แต่งเนื้อร้อง โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้ขอให้ มนตรี ตราโมท บรรจุเพลงและให้วงปี่พาทย์ของสุคจิตต์ คุริยะประดิษฐ์ บรรเลง สำเนียง วิภาตะศิลปิน เป็นผู้คิดประดิษฐ์ท่ารำ ลมุล ยมะคุปต์ ปรับปรุงแก้ไข โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้ทำออกแสดงประมาณ 3 ครั้ง และได้มีโอกาสแสดงถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในละครเรื่องฉัตรแก้ว ของสมภพ จันทรประภา โรโรงละครแห่งชาติ หลังจากนั้น สำเนียง วิภาตะศิลปิน ได้ไปสอนในพระราชวังสวนจิตรลดาให้แก่ข้าราชการเพื่อแสดงต้อนรับแขกเมือง (สำเนียง วิภาตะศิลปิน, สัมภาษณ์, 16 เมษายน 2541)

การแสดงชุดนี้เป็นการรำนางล้วน นุ่งโจง ห่มสไบ แต่งตัวตามสีที่กำหนดว่าวันใดแต่งสีอะไร เมื่อบทร้องกล่าวถึงวันใดผู้แสดงของวันนั้นจะออกมาร่ายรำ ผู้แสดงคนอื่นที่อยู่ข้างหลังยังไม่ถึงบทแสดงจะไม่ทำท่านิ่งและยืนนิ่งอยู่กับที่ (เหมือนกับรำพรัดน์) จะมีการรำและแปรแถวในลักษณะระบำ

พ็อนคำหอม

การแสดงชุดพ็อนคำหอม มีต้นกำเนิดมาจากโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ซึ่ง ม.ร.ว. อรฉัตร ชองทอง ได้ประดิษฐ์ท่ารำและประพันธ์บทร้องและต่อด้วยบทร้องลาวคำหอม การแสดงชุดนี้ใช้ผู้หญิงแสดง แต่งกายพระนางเช่นเดียวกับชุดพ็อนแพน ท่ารำเป็นการอวยพรและเกี่ยวพาราสีได้จัดแสดงบ่อยครั้งจนถึงปัจจุบันนี้ และเป็นที่รู้จักแก่ผู้สนใจด้านนาฏศิลป์

2. ละคร

ละครที่นำออกเผยแพร่จะจัดการแสดงละครเรื่องต่างๆ เช่น

2.1 มโนห์รา

2.2 สังข์ทอง ตอนเลือกคู่ ตอนหาปลา และตอนนางมณฑาหลงกระท่อม

2.3 อิเหนา ตอนชมสวนเมืองหมันหยา (ชมดง)

ม.ร.ว. อรฉัตร ชองทอง ได้นำบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย มาปรับปรุงเป็นบทละครเพื่อจัดแสดงละครใน ซึ่ง สุวรรณี ชลานุเคราะห์

ผู้เป็นที่ปรึกษาด้านการแสดงได้ให้ข้อมูลนี้ว่า (สุวรรณี ชลานุเคราะห์, สัมภาษณ์, 13 กรกฎาคม 2540) “ยังไม่มีที่ใดจัดแสดงเรื่องอิเหนาตอนอิเหนาชมเมืองหมันหยานี่มาก่อน มีฉากที่เด่นคือ การรำลงทรงของอิเหนา สะการะวาทิ และมาหยาธิรมิ โดยใช้เพลงชมตลาด และต่อมาได้นำบทละครนี้ไปใช้ในการแสดงในงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศ-หล้านภาลัย ประจำปี 2533 ณ อุทยานพระบรมราชานุสรณ์ อำเภอมัธยม จังหวัดสมุทรสงคราม”

2.4 มัทนะพาธา ม.ร.ว. อรรถจักร์ ชองทอง ได้นำบทพระราชานิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มาปรับปรุงเป็นบทละครพันทาง

2.5 พระลอ ตอนตามไก่ จนถึงเข้าห้องพระเพื่อนพระแพง และได้นำออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 และโรงละครแห่งชาติ

2.6 พญาผานอง ได้นำออกเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 และที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ในงานฉลองศิลป์แห่งชาติ 2531 จำเรียง พุทธประดับ

สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ได้เล่าถึงการจัดแสดงละครพันทางเรื่องพญาผานอง เมื่อครั้งออกสถานีโทรทัศน์ ช่อง 5 นี้ว่า “ประทับใจ ม.จ. กาญจนฉัตร สุขสวัสดิ์ ซึ่งเป็นมารดาของ ม.ร.ว. อรรถจักร์ ชองทอง อยู่คำเมืองได้ไพเราะ และช่วยสอนผู้แสดงทุกคนให้พูดคำเมือง มีกระแเสียงเป็นพื้นเมืองที่ได้อารมณ์ สมบูรณ์แบบในถ้อยคำมากกว่าเดิมและชอบใจเทคนิคตอนคำปิ่นขอฝน ม.ร.ว. อรรถจักร์ ชองทอง ได้นำบัจรดน้ำต้นไม้มาแทรกลงในอ่างน้ำ ทำให้ภาพฝนตกมีความสมจริง จากการช่วยฝึกซ้อมและแสดงละครครั้งนี้จึงทำให้พูดคำเมืองได้และได้รับความรู้ไปด้วย”

2.7 ชุนช้าง-ชุนแผน ตอน พลายงามลาแม่

การจัดแสดงนาฏศิลป์และการเผยแพร่ด้านนาฏศิลป์ของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ สุวรรณี ชลานุเคราะห์ ให้สัมภาษณ์ว่า “มีการเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์บ่อยครั้ง ผู้แสดงถึงแม้จะสมัครเล่นแต่สามารถแสดงได้ทั้งระบำและละคร โดยเฉพาะ ม.ร.ว. อรรถจักร์ ชองทอง เป็นบุคคลหนึ่งที่มีฝีมือและความสามารถทั้งในการประพันธ์ แสดงละคร มีความตั้งใจและเข้าใจในงานนาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดีมีผลงานเป็นที่รู้จัก”

สรุป

จากการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับคณะนาฏศิลป์ไทยเอกชน ของคณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยสามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

คณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ เป็นคณะนาฏศิลป์สมัครเล่น ได้ก่อตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนโดยมีหัวหน้าคณะคือ ม.ร.ว. อรรถจักร์ (สุขสวัสดิ์) ชองทอง ซึ่งเป็นบุตร ม.จ. ประสมสวัสดิ์

สุขสวัสดิ์ และ ม.จ.กาญจนฉัตร สุขสวัสดิ์ จบการศึกษาศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2505 เมื่อจบการศึกษาได้ไปเป็นครูสอนที่โรงเรียนปิยะวิทยา ธนบุรีเป็นเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2506 - 2507) และสอนที่โรงเรียนเขมะศิริอนุสรณ์ 3 เดือน และทำงานที่บริษัทเซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2508 และในปี พ.ศ. 2513 ได้สมรสกับประยอม ชองทอง

ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง มีความสามารถด้านนาฏศิลป์มาตั้งแต่อายุ 6 ขวบ ได้รับคัดเลือกให้แสดงในงานโรงเรียนบ่อยครั้ง และได้รับการศึกษาจากคุณครูนาฏศิลป์หลายท่าน ได้แก่ ท่านผู้หญิงแก้ว สนิทวงศ์เสนีย์ สัมพันธ์ พันธุ์มณี ลมุล ชมะคุปต์ สุวรรณิ ชลานุเคราะห์ เฉลย สุขะวานิช จำเรียง พุทธประดับ ศิริวัฒน์ ดิษยนันท์ สำเนียง วิภาตะศิลปิน เป็นต้น ขณะศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับคัดเลือกให้เป็นประธานชมรมละครของคณะอักษรศาสตร์ ได้เป็นผู้นำในการแสดงและฝึกหัดนาฏศิลป์ออกเผยแพร่ในงานของมหาวิทยาลัยหลายครั้ง ในปี พ.ศ. 2505 ได้ฝึกหัดนาฏศิลป์ให้แก่้องและเด็กๆ ที่อยู่ในบ้านจนสามารถออกงานแสดงได้ ทำให้เป็นที่รู้จักและได้มีโอกาสแสดงถวายหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่วังราชภัฏ ทำให้ผู้สนใจและญาติผู้ใหญ่ นำลูกหลานมาเรียนนาฏศิลป์เพิ่มขึ้น

ในปี พ.ศ. 2508 ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง ได้เริ่มกิจการด้านนาฏศิลป์อย่างเป็นทางการ โดยเปิดโรงเรียนนาฏศิลป์เอกชนขึ้น ชื่อโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 155/1 ซอยมหาดเล็กหลวง 1 ถนนราชดำริ ตำบลลุมพินี อำเภอปทุมวัน จังหวัดพระนคร และในปี พ.ศ. 2516 ได้ย้ายโรงเรียนไปอยู่ที่เลขที่ 58 สุขุมวิท 38 (ซอยสันติสุข) กรุงเทพมหานคร การเปิดสอนมีวัตถุประสงค์เพื่อผดุงรักษาศิลปะของชาติ และส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักศิลปวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนเป็นบรรดาลูกหลาน เครือญาติ และบุคคลภายนอก เสียค่าเล่าเรียนเดือนละ 50 บาท พ.ศ. 2519 ได้ปรับค่าเล่าเรียนเป็นเดือนละ 100 บาท รับนักเรียนหญิงที่มีอายุอย่างต่ำ 5 ปี ผู้เรียนได้รับการฝึกหัดในวันอาทิตย์ ภาคเช้าเวลา 9.00 - 12.00 น. จัดเป็น 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง ผู้เรียนจำนวน 45 คนต่อคาบ ภาคบ่ายเวลา 13.00 - 16.00 น. ฝึกซ้อมระบำ แสดงละคร มีครูประจำสอนนาฏศิลป์ คือ สำเนียง วิภาตะศิลปิน ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง คณะครูที่สมัครใจมาช่วยสอนอีก 9 คน การจัดแสดงและเผยแพร่ผลงานนั้นจะปรึกษาคูผู้เชี่ยวชาญสอนนาฏศิลป์ ได้แก่ ลมุล ชมะคุปต์ และสุวรรณิ ชลานุเคราะห์ โรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ดำเนินงานมาได้ 7 ปี จนถึงปี พ.ศ. 2511 จึงหยุดการเรียนการสอนชั่วคราวเป็นเวลา 7 ปี ด้วยสาเหตุครูผู้สอนต่างสมัครใจมาช่วยสอนและมีอาชีพประจำทั้งมีภาระกิจในหน้าที่การงานและครอบครัว และขณะนั้น ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง ก็ป่วย จึงไม่มีผู้บริหารและผู้สอน ครั้นมีความพร้อมจึงได้เปิดทำการสอนต่อมาอีก 10 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2519 - 2528 จึงเลิกกิจการเพราะ ม.ร.ว.อร

ฉัตร ชองทอง ได้ย้ายบ้านไปอยู่ที่ 160/14 หมู่บ้านปัญญา ถนนพัฒนาการ ทำให้การเดินทางไม่สะดวกและต้องดูแลครอบครัว นับเวลาแรกเริ่มจนปิดกิจการในปี พ.ศ. 2528 เป็นเวลา 17 ปี มีผลงานนาฏศิลป์เป็นจำนวนมาก

ผลงานในช่วง 17 ปี ของคณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ได้ดำเนินงานมาในรูปแบบระบำ และละคร สามารถสรุปได้ว่า เป็นละคร 4 ประเภท ได้แก่ ละครนอก ละครใน ละครพื้นทาง ละครเสภา ล้วนเป็นละครรำทั้งสิ้น โดย ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง เป็นผู้ปรับปรุงบทละคร โดยเฉพาะผลงานสร้างสรรค์ด้านการประพันธ์และการแสดงละครมี 2 เรื่อง ได้แก่ การปรับปรุงบทละคร เรื่อง อิเหนา ตอน อิเหนาชมสวนเมืองหมันหยา และการปรับปรุงบทละครพูดคำฉันทน์ เรื่อง มัทนะพาธา มาเป็นบทละครรำ แบบพื้นทาง รูปแบบการแสดงให้ผู้แสดงเป็นหญิงล้วน จากเป็นแบบสมจริง เครื่องแต่งกายแต่งขึ้นเครื่อง และแต่งแบบพื้นทาง มีระบำสอดแทรกในท้องเรื่อง การแสดงละครมี 6 เรื่อง ผู้แสดงมี ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง อรพรรณ สุวรรณรัตน์ ร่วมด้วยครูและนักเรียนโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ โอกาสที่แสดงเพื่อเผยแพร่ผลงานนาฏศิลป์ของคณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ได้แก่ สังกศิตสารายการดนตรีสำหรับประชาชน สถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ในส่วนที่เป็นระบำนั้นได้นำชุดระบำเบ็ดเตล็ด ระบำมาตรฐานในทางนาฏศิลป์มาจัดแสดง ได้แก่ ฟ้อนเงี้ยว ชุมชุมเผ่าไทย เชิญขวัญ เชิงสาละวัน รำฝัดข้าว ระบำเทียนมาเลย์ รำกริช รำกินรีร่อน ระบำโบราณคดี ส่วนระบำอันเป็นผลงานสร้างสรรค์ของโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ มีเป็นจำนวนมากไม่สามารถนับได้หมด เพราะไม่ได้บันทึกไว้อย่างครบถ้วน เท่าที่สืบค้นได้เป็นระบำที่มีบทร้อง ในจำนวนนี้ ระบำที่เป็นที่รู้จักกันมาก ได้แก่ รำสวัสดิรักษา และฟ้อนคำหอม ลักษณะระบำเป็นระบำชุดสั้นๆ ใช้ผู้แสดงเป็นหญิงล้วน แต่งกายด้วยจีบหน้านางหรือโจงกระเบน ห่มสะไบเฉียงบ่า สวมเครื่องประดับเล็กน้อย

กระบวนการฟ้อนรำของคณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ ใช้ทำมาตรฐานนาฏศิลป์ไทย ผู้แสดงในแต่ละชุดมีประมาณ 6 คน นิยมเป็นจำนวนคู่ การแปรแถวมักแปรเป็นรูปดังต่อไปนี้ คือ เป็นแถวตอน แถวปากพั้ง แถวหน้ากระดาน แถวเฉียง การสับหว่างวงกลม จับคู่ ๆ ดนตรีเป็นวงปี่พาทย์ เพลงที่ใช้เป็นเพลงที่มีอยู่เดิม

ม.ร.ว.อรฉัตร ชองทอง มีความสามารถด้านนาฏศิลป์ไทยทั้งระบำ และละคร การประพันธ์บทร้องเพื่อแสดงนาฏศิลป์ไทยและการปรับปรุงบทละคร มีความสนใจในด้านนาฏศิลป์มาโดยตลอด ทั้งฟ้อนระและละคร ประกอบทั้งมีสามีที่มีความสามารถในการประพันธ์บทกลอน มีครูผู้สอนนาฏศิลป์ ญาติ พี่น้อง และเพื่อน ต่างช่วยเป็นกำลังสำคัญจึงทำให้

ม.ร.ว.อรรฉัตร ชองทอง ได้ดำเนินกิจการคณะโรงเรียนราชทัศนนาฏศิลป์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ประสบความสำเร็จเป็นเวลาทั้งสิ้น 17 ปี จึงนับว่าเป็นบุคคลสำคัญผู้หนึ่งในวงการนาฏศิลป์ไทย